

# Zpráva o činnosti Východočeského muzea v Pardubicích za rok 2007

## 1. Úvod

V r. 2007 se podařilo udržet *poměrně velký zájem veřejnosti o programy muzea* na pardubickém zámku. Především se v r. 2007 udržela *návštěvnost výstav a expozic (přes 62 tis. osob)* na dosud rekordní úrovni z r. 2006 (dokonce s mírným nárůstem). Přes počáteční průtahy spojené s výběrovým řízením dodavatelů na veřejnou zakázku se podařilo od 4. Q 2007 rozvinout akci *Obnova zámku Pardubice, dotovanou částkou 535 tis. EUR z programu Finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru / Norsko* (dále jen: Norské fondy). Projekt bude dokončen v r. 2008 (jde o obnovu velkého nádvoří, parkánového prostoru kolem paláce, terasy za čp. 2 a mostu mezi zámkem a Přihrádkem). Kromě toho pokračovaly opravy na dalších částech zámku a na jeho obnovu se podařilo *získat pro rok 2008 dotaci 3 mil. Kč ze státního rozpočtu*. Během r. 2007 získalo VČM kromě zmíněných Norských fondů a účelových dotací kraje v mimorozpočtových zdrojích celkem 520 tis. Kč (MK ČR a město Pardubice). Mimorozpočtové zdroje a tržby z prodeje služeb a zboží a ostatní výnosy (bez účelových dotací zřizovatele a zúčtování fondů) znamenaly, že VČM dosáhlo za r. 2007 míry 52,4 % soběstačnosti. *Naproti tomu se nepodařilo* posunout vpřed projektovanou stálou expozici archeologie, zejména pořízení vitrín, nepokročily ani přípravy ostatních zbývajících expozic, nepodařily se realizovat všechny publikační záměry a nepohnul se z místa záměr přípravy Vlastivědného lexikonu obcí PK.

## 2. Péče o sbírkový fond

- akviziční činnost – do sbírek získalo VČM 1.892 předmětů (787 přír. čísel), z toho nákupem 239 předmětů (121 přír. č.) za 599 tis. Kč. Nákupy sb. předmětů byly podpořeny dotací kraje částkou 400 tis. Kč (nákupy do sbírky skla a zbraní). Darem bylo získáno 627 předmětů (304 př. č.) a převodem 9 ks (8 př.č.). Největší část akvizice (53,75%), tj. 1017 předmětů (354 př.č.) pochází z terénního výzkumu (hlavně archeologie) nebo vlastní dokumentace. Nejhodnotnější akvizici představuje nákup 3 ks ateliérového skla a 2 ks historických palných zbraní, několik archeologických nálezů. Ve srovnání s uplynulými lety byla akvizice kvantitativně nižší, hlavně v poloze nákupů.
- evidence fondů – ve sbírce muzea je 388.407 evid. č. (cca 800 tisíc předmětů) členěných do 37 podsbírek, z nichž 9 má svou hodnotou význam celostátní a vyšší. Během roku byly v chronologické evidenci zpracovány všechny přírůstky sbírek a v systematické evidenci bylo zpracováno 7.994 sb. předmětů (5.737 evid. č.). Inventarizace byla provedena u 27.233 sbírkových předmětů a kromě toho provedena mimořádná inventarizace celé botanické sbírky v souvislosti se změnou funkce správce sbírky (fond má 113 tis. položek). MK ČR podpořilo dotací dva projekty na *digitalizaci sbírek* (celkem 129 tis. Kč): dva ze vzácných rukopisů (český notovaný rorátník ze Sezemic, 16.- 19. stol.; Saličetova raná lékařství, 17. stol.), které jsou nyní přístupny na serveru Národní knihovny ve sbírce „Memorie Mundi Series Bohemica“; veřejnosti byla zpřístupněna obrazově na samostatné internetové prezentaci část sbírek (celkem 450 dokumentů ze sbírky pohlednic a fotoarchivu), čímž byl položen základ pro další rozvoj tohoto způsobu prezentace sbírek.
- ochrana a uchování fondu – V podmínkách ochrany sbírek nastaly jen dílčí změny: vlastní kapacitou vybavení části prostor krytů CO a přesun do nich části archeologického materiálu; dílčí úpravy prostor v JZ věžici zámku pro depozitář etnografie; dílčí doplnění klimatizace (zvlhčovač) a monitorování (opravy a dílčí doplnění techniky). Nevyřešena zůstala otázka dislokace depozitáře pro sbírky uložené provizorně v 1. patře zámku (souvisí s otázkou definitivní dislokace prostor Vč galerie).
- restaurování a konzervování fondu – vlastní laboratoř konzervovala a restaurovala celkem 1.850 předmětů (resp. evid. položek). Náročnou prací bylo restaurování secesních svatebních šatů. Vlastní kapacitou pořízeno 112 fotografických kontaktů skleněných negativů. Dodavatelsky byl restaurován jeden rukopis v souvislosti s jeho digitalizací (viz výše) a preparováno 30 ks živočichů (náklady 22 tis. Kč).
- vědecko výzkumná práce – Pracovníci muzea řešili 4 výzkumné projekty dotované z grantu MK ČR (M. Cejpková: Hradý, hrádky a tvrze okresu Pardubice; P. Vorel: Mince a jejich nálezy v českých zemích jako pramenný zdroj výzkumu měnové integrace Evropy na počátku raného novověku; H.Vincenciová: Výroční obyčej jako součást společenského života obyvatelstva východních Čech (současnost v návaznosti na tradici a možné perspektivy); J. Dolanský: Pavouci rod Chiracanthium střední Evropy - determinační klíč, rozšíření, ekologie). V oponentním řízení byly všechny projekty hodnoceny kladně; u projektu H. Vincenciové z oboru tradiční lidová kultura byla dokonce z iniciativy MK ČR zvýšena dotace. Výsledky 2 projektů jsou veřejně prezentovány na webové stránce VČM. Dotace MK ČR činila celkem 371 tis. Kč. Kromě toho řešili pracovníci VČM vlastní výzkumné úkoly muzea: Geologická, faunistická a floristická dokumentace regionu působení muzea, Archeologické výzkumy a archeologická dokumentace regionu PK, Dějiny východních Čech se zvláštním zřetelem na Pardubický kraj. V rámci těchto úkolů pracovníci muzea publikovali celkem 79 odborných i

popularizačních studií a článků. Přednesli celkem 11 referátů (koreferátů apod.) na konferencích. Archeologické odd. provedlo 24 záchranných výzkumů a 38 akcí terénního dozoru při stavebních pracích, zpracovali 9 odborných vyjádření pro investory staveb. Regionální správa SAS ČR byla doplněna o 10 položek.

### 3. Odborná činnost ve vztahu k odborné veřejnosti

- metodická činnost vůči organizacím v Pk – VČM připravilo 2 setkání pracovníků muzeí PK: poradu ředitelů 2. 7. a odborný seminář pro pracovníky muzeí na téma muzejního výstavnictví 22. 10. Pracovníci VČM uskutečnili 9 metodických návštěv v městských muzeích kraje, poskytli 26 jednorázových konzultací, z toho 3 v záležitosti koncepce činnosti muzeí.
- zapojení do spolupráce s jinými subjekty - Pracovníci VČM se zapojili do činnosti Asociace muzeí a galerií ČR (1 ve výrazném rozsahu při řešení několika projektů, 3 další ve vedení nebo v činnosti oborových komisí). Při VČM pracuje Vč pobočka České ornitologické společnosti (3 semináře, publikační činnost). Muzeum dále spolupracuje úzce s Arachnologickou společností, se Sdružením českých historiků – pobočka Pardubice, z institucí pak zvláště s Agenturou ochrany přírody Pardubice, Univerzitou Pardubice a řadou dalších. Na plnění projektu Identifikace tradiční lidové kultury (řešeného v návaznosti na usn. vl. ČR), jehož nositelem je Soubor lidových staveb Vysočina, se VČM podílelo jen okrajově, protože v programu péče o tradiční lidovou kulturu řeší vlastní rozsáhlý výzkumný projekt zadáný MK ČR (viz výše čl. 3. - vědecko výzkumná práce). Pracovníci muzea se podíleli na spolupráci s DDM Delta při organizaci přírodovědných soutěží pro děti, hodnocení studentské odborné činnosti atd.
- badatelské služby – Pracovníci VČM vyřídili během roku 571 badatelských návštěv. Badatelům bylo poskytnuto ke studiu 5.495 sbírkových předmětů (mimo knihovnu). Jiným institucím bylo zapůjčeno na výstavy a k reprodukcím do publikací celkem 790 sb. předmětů.
- muzejní knihovna - Do knihovního fondu VČM, který má cca 25,5 tis. knihovních jednotek, přibylo 435 kn. jednotek nákladem 199, 7 tis. Kč (včetně předplatného periodik). Knihovní katalog (mimo sbírkovou knihovnu) byl nadále zpřístupněn veřejnosti na Internetu. Pracovnice knihovny vyřídila 538 návštěv (z toho 169 osob z řad veřejnosti, zahrnuto výše v badatelských službách) vyřídila 99 bibliografických dotazů (telefon, e-mail) a zapůjčeno bylo celkem 605 knihovních jednotek.
- pořádání konferencí a seminářů - Ve spolupráci s KHV FF Univerzity Pardubice uspořádalo VČM 13. – 14. 9. konferenci s mezinárodní účastí „Oznamuje se láskám našim“ (připraveno u příležitosti stejnojmenné výstavy) a ve spolupráci s agenturou Sekurkon Praha celostátní seminář obecních kronikářů 9. – 10. 5. Celková účast 175 osob.

### 4. Aktivity ve směru k široké veřejnosti

- výstavní činnost – VČM připravilo 9 nových výstav. Z toho 4 tzv. „velké výstavy“ (na plochu cca 200 m čtv.): Merkur, historie dětských stavebnic v Čechách (9.3.-7.10.), Oznamuje se láskám našim /dále jen „Svatby“/ (25.5. – 16.9.), Design – nová tvář věcí I (19.10.-13.1. 08), Vánoční stromeček – historie a současnost (23.11. – 3.2.08); 4 tzv. „malé výstavy“: Od Doubravy po Chrudimku (16.1. – 18.2.), Podivuhodný svět pavouků (20.3. – 24.6.), Leo Bureš: Vodinky (21.9. – 6.1. 08), Jiřinky /spolupráce s ČSZ DAGLA/ (7.9. – 9.9.) a pro MěÚ Sezemice byla připravena a v Sezemicích instalována výstava 780 let Sezemic (15.6. – 8.7.). Výstava Svatby byla zapůjčena do MVČ Hradec Králové a na konci roku do MZM v Brně. Ve Stř. muzeu v Roztokách byla zapůjčena starší výstava VČM „60. léta“. Z instalovaných 9 výstav byly 3 ze zapůjčených exponátů, 3 byly fotografické. Do numizmatické expozice byly doplněny 3 figuríny (polovina z původního projektu).
- publikační činnost – vydáno bylo 5 publikací: Vč sborník přírodovědný roč. 16; Příroda východního Polabí – průvodce stálou expozicí; Oznamuje se láskám našim – průvodce ke stejnojmenné výstavě; Oznamuje se láskám našim – sborník referátů z konference u příležitosti stejnojmenné výstavy; monografie Ptáci Pardubic (S. Vránová, V. Lemberk, R. Hampl – spolupráce s Agenturou ochrany živ. prostředí Pardubice a Vč pobočkou České ornitologické spol.). Vzhledem k rozsahu uvedených titulů (a náročnosti přípravy), byl počet vydaných titulů nižší, než původní předpoklad. Náklady na tisk celkem 227 tis. Kč, ostatní náklady - režijní náklady VČM.
- přednášková činnost – VČM připravilo pro veřejnost tradiční cyklus přírodovědně cestopisných (24 předn., vždy čtvrtky) a několik cyklů archeologických a historických přednášek (27 předn., vždy středy), dále 4 exkurze pro veřejnost po MPR. Celkem tyto akce (55) navštívilo 2.476 posluchačů.
- ostatní kulturně výchovné programy - VČM připravilo (ve spolupráci s KD Dubina) pro veřejnost dalších 6 kulturních a vzdělávacích programů, z nichž např. již na zákl. školách v PK pozitivně přijímanou znalostní dějepisnou soutěž, v r. 2007 s tématem „Světla a stíny osvícenství“ Tyto programy navštívilo celkem 744 osob. VČM poskytlo prostory pro pořádání kulturních, vzdělávacích a společenských akcí jiných pořadatelů. Kromě toho že v uvolněných prostorách pravidelně vyučuje FF

Univerzity Pardubice a že se v rytířských sálech konalo 67 svatebních obřadů, bylo v zámku uspořádáno 101 akcí s účastí asi 11.231 osob. Z toho bylo 35 koncertů a literárních pořadů, 10 konferencí, 14 přednášek, 10 školních vystoupení, 29 společenských akcí, 3 ostatní. Mezi tradiční a významné podniky patřily Slavnosti perníku, Festival vín, vyhlášení vítěze Velké Pardubické a řada dalších.

- propagace a popularizace – VČM má vlastní Internetovou prezentaci a prezentováno je na dalších 12 portálech v ČR a v 1 zahraničním (Německo); pravidelně inzeruje programy v 9 časopisech a publikacích (z toho 3 pro zahraniční); pro okruh vybraných osob a pro školy PK vydává měsíční přehledy své činnosti (cca 200 výt.) a pozvánky na výstavy. Během roku se prezentace muzea objevila v 5 relacích TV a 17 relacích (rozhovorů) v rozhlase (vesměs ČR, studio Pardubice), 29 zpráv nebo článků v tisku. Ohlas u návštěvníků měly akce k Mezinárodnímu dni muzeí (muzejní noc), Dnům evropského kulturního dědictví, Městskému kulturnímu festivalu, zvláště velký ohlas mělo otevření expozic a zámku v noci 24. XII.
- návštěvnost – Celková návštěvnost (viz tabulka) všech programů muzea v r. 2007 je srovnatelná (mírně vyšší) s dosud historicky rekordní návštěvností dosaženou v r. 2006. Totéž platí o nejdůležitějším ukazateli – návštěvnosti výstav a expozic. Ta patří mezi muzei i památkovými objekty k nejvyšším v kraji. Srovnatelná s rokem 2006 je také návštěvnost na přednáškách pořádaných muzeem. Spolu s akcemi jiných pořadatelů na zámku, navštívilo pardubických zámeck v r. 2007 celkem 77.644 osob.

1	2	3	4	5	6	7
počet návštěvníků expozic a výstav	přednášky a exkurze (počet posluchačů)	konference, semináře, kurzy aj. (počet účastníků celkem)	badatelské návštěvy, poskytnuté konzultace, posudky apod.	účastníci ostatních kulturních a vzdělávacích akcí pořádaných muzeem /galerií	celkově účastníků (návštěvníků) na programech pořádaných muzeem / galerií	účastníci kulturních a spol. akcí na prostorech muzea (zámku) jiných pořadatelů
62.447	2.476	175	571	744	66.413	11.231

## 5. Provozní záležitosti PO

- zhodnocení hospodaření - Hospodářský výsledek byl 101 tis. Kč. Výnosy činily celkem 58 207 tis. Kč. Závazné ukazatele byly dodrženy.
- podíl na celkovém rozpočtu
  - mandatorních výdajů (tj. energie, osobní náklady, odpisy, pojištění vozidel, bankovní poplatky, povinné revize apod.) představoval částku 23.574 tis. Kč (40,5 % rozpočtu po úpravách).
  - prostředky vynaložené na akvizice: 599 tis. Kč, z toho 400 tis. Kč účelová dotace zřizovatele
  - prostředky vynaložené na restaurování a konzervování sbírek kromě vlastní kapacity dodavatelky: 26 tis. Kč
  - celkové příjmy: Kromě provozního příspěvku PK 36.244 tis. Kč (z toho byla dotace 1.579 tis. Kč převedená z r. 2006 na opravu hradeb, úsek C/D) činily vlastní výnosy 21.443 tis. Kč. Z toho byly příjmy ze vstupného 823 tis. Kč, příjmy z pronájmu prostor 1.126 tis. Kč, příjmy za provedené práce na archeologických výzkumech 16.120 tis. Kč, získané granty a dotace 520 tis. Kč (500 tis. Kč MK ČR, 20 tis. Kč město Pardubice), zúčtování fondů na opravu hradeb ve výši 2.695 tis. Kč, ostatní příjmy z prodeje zboží a služeb, aktivace materiálu a jiných služeb 679 tis. Kč.
- získané finanční prostředky, jiné formy podpory - Na grantech a dotacích od jiných subjektů získalo VČM 520 tis. Kč, dotace zřizovatele na nákup sbírkových předmětů činila 400 tis. Kč, kofinancování zřizovatelem v projektu Obnova zámku Pardubice v rámci tzv. Norských fondů činila 4.970 tis. Kč. Pro rok 2008 získána ze st. rozpočtu účelová dotace na obnovu zámku ve výši 3 mil. Kč (valy zámku – osvětlení, sociální zařízení).
- stav a čerpání fondů – Zůstatek fondů k 31. 12. 2007 je 3.312 tis. Kč (počáteční stav byl 4.445 tis. Kč). Z fondů byly během roku čerpány z FKSP prostředky na příspěvky na stravování zaměstnanců a na nepeněžní dar při prvním odchodu 2 pracovníků do důchodu (zůstatek fondu je 343 tis. Kč); z FRIM byly čerpány prostředky na pořízení investic (viz níže), na projektové práce invest. akcí a na posílení rozpočtu na opravy zámku - hradby, úsek C/D (zůstatek fondu je 2.182 tis. Kč). Rezervní fond (zůstatek je 498 tis. Kč) a fond odměn (zůstatek je 289 tis. Kč) nebyly v průběhu roku čerpány.

- provedené významnější opravy, pořízení investic - Během roku bylo na opravy Zámku Pardubice vynaloženo 15.102 tis. Kč. Z toho na opravu hradeb (úsek C,D) bylo vynaloženo 8.490 tis. Kč, na opravu havarijního stavu parkánové zdi za čp. 3 částka 1.433 tis. Kč, na běžnou údržbu 262 tis. Kč. Na realizaci projektu Obnova Zámku Pardubice z FM EHP/Norsko bylo vynaloženo 4 917 tis. Kč. Na *pořízení investic* bylo vynaloženo 1.021 tis. Kč. Z toho byl pořízen terénní automobil (835 tis. Kč), ultrazvuková čistička (76 tis. Kč), velkoplošný scanner (76 tis. Kč). *Změna stavu majetku*: zřizovateli a následně městu Pardubice bylo předáno veřejné osvětlení na nádvoří Zámku v hodnotě 1.746 tis. Kč.
- personální obsazení – VČM se člení do 8 oddělení a během roku nedošlo ke změnám organizační struktury ani k navýšení pracovníků. Počet zaměstnanců (přepočtený stav) byl 60, z toho 21 s vysokoškolským vzděláním a 18 se středoškolským vzděláním.

14. 3. 2008

František Šebek  
ředitel VČM